

OIXIO SAF-T for Lithuania

Vartotojo vadovas

TURINYS

1. SAF-T kas tai?	4
2. SAF-T funkcionalumui reikalingi plėtiniai, klasifikatoriai, nustatymai ir patikrinimo įrankiai ..	6
2.1. Reikalingi plėtiniai	6
2.2. “ VMI SAF-T rinkmenos klasifikatoriai	6
2.4. Vartotojo nustatymas	8
2.6. XSD schema	10
3. Rekomendacijos pradedant darbą su SAF-T rinkmenos formavimu	11
4. SAF-T rinkmenos formavimas	12
5. Paveikslėlių sąrašas	17

MANUAL VERSIONS

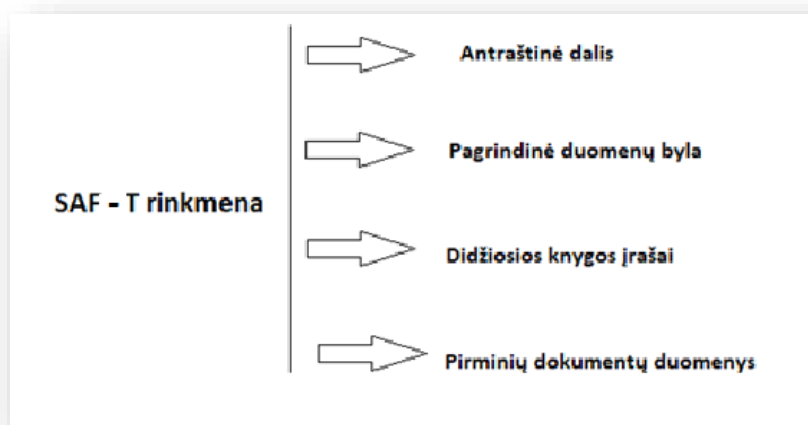
Version	Date	Changes
v. 1.0.0.1	2024-01-29	Initial version

1. SAF-T kas tai?

Šis dokumentas yra vartotojo vadovas, aprašantis, kaip naudotis SAF-T funkcionalumu ir suformuoti SAF-T rinkmeną. SAF-T duomenų rinkmena - standartinė buhalterinės apskaitos duomenų rinkmena, kurioje pateikiami subjekto ataskaitinio laikotarpio buhalterinės apskaitos duomenys, eksportuoti iš subjekto apskaitos informacinės sistemos. Rinkmenos paskirtis - standartizuoti apskaitos sistemų duomenų pateikimą informacijos naudotojams. Standartizuota SAF-T užtikrina vieningą apskaitos sistemų duomenų pateikimą mokesčių administratoriui, kitiems vidaus ir išorės apskaitos dokumentų informacijos naudotojams, sudaro prielaidas automatizuoti duomenų pateikimo, gavimo, patikrinimo procesus ir gerinti kontrolės veiksmų kokybę bei patikimumą.

Plėtinys „SAF-T for Lithuania“ yra skirtas suformuoti ir perduoti informacijai į i.MAS sistemą (Išmanioji mokesčių administravimo informacinė sistema).

SAF-T rinkmenos XML duomenų bylą sudaro 4 dalys:

Paveikslėlis 1 SAF-T rinkmenos schema

1. Antraštinė dalis	
1.1	Duomenys apie įmonę, jos visus adresus, banko sąskaitas. Į SAF-T rinkmeną įtraukiamos banko sąskaitos, kuriose užpildytas laukas „IBAN“.
1.2	Laikotarpis už kurį pateikiami duomenys.
2. Pagrindinė duomenų byla	
2.1.	Duomenys apie DK sąskaitas. Į SAF-T rinkmeną įtraukiamos tik <u>Registravimo</u> tipo DK sąskaitos ir jų surišimas su VMI sąskaitų klasifikatoriumi).
2.2	Duomenys apie pirkėjus (adresai, kontaktiniai asmenys, banko sąskaitos, likučiai) – kontaktiniai duomenys. Į SAF-T rinkmeną duomenys įtraukiami iš sąrašo „Kontaktai“, jei jis pildomas ir „surištas“ su pirkėjais.
2.3	Duomenys apie tiekėjus (adresai, kontaktiniai asmenys, banko sąskaitos, likučiai) – kontaktiniai duomenys. Į SAF-T rinkmeną duomenys įtraukiami iš sąrašo „Kontaktai“, jei jis pildomas ir „surištas“ su tiekėjais.

2.4	Mokesčių klasifikatorius (PVM ir PM (pelno mokesčio) klasifikatoriai pagal VMI klasifikatorių). Į SAF-T rinkmeną įtraukiami tik PVM klasifikatoriai pagal i.SAF nustatymus.
2.5	Duomenys apie matavimo vienetų (Matavimo vienetų duomenys).
2.6	Analitinės apskaitos klasifikatorius. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami tik globalių dimensijų duomenys.
2.7	Judėjimo tipo klasifikatoriai (pirkimas, pardavimas, išėiga...).
2.8	Duomenys apie prekes\paslaugas (aprašymas, matavimo vienetai, mokesčiai(PVM)).
2.9	Duomenys apie atsargas tam tikroje vietoje. Likučiai pradžiai ir pabaigai. Į SAF-T rinkmeną įtraukiama visų vietos kodų informacija.
2.10	Duomenys apie ilgalaikį turtą (tiekėją, nusidėvėjimą, balansines vertes). Į SAF-T rinkmeną įtraukiamas tas ilgalaikis turtas, kuriame priskirta IT nusidėjimo knyga nurodyta, kaip numatytoji nusidėjimo knyga IT nustatymuose.
2.11	Duomenys apie Savininkus ir akcininkus. Į SAF-T rinkmeną duomenys nepateikiami.
3. Didžiosios knygos įrašai	
3.1	Duomenys pagal DK registrą.
4. Pirminių dokumentų duomenys	
4.1	Įregistruotos pardavimo sąskaitos\pardavimo grąžinimai. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami dokumentai, išskyrus turintys požymį „Netraukti“ lauke – „LT i.SAF registras“.
	
4.2	Įregistruotos pirkimo sąskaitos\pirkimo grąžinimai. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami dokumentai, išskyrus turintys požymį „Netraukti“ lauke – „LT i.SAF registras“.
	
4.3	Mokėjimai – pirkėjų\tiekėjų. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami visi pirkėjų \ tiekėjų knygos įrašai „atrinkti“ pagal įrašo ženklą.
4.4	Prekių judėjimas. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami visi prekių knygos įrašai (PKJ).
4.5	Ilgalaikio turto operacijos. Į SAF-T rinkmeną įtraukiami numatytosios nusidėvėjimo knygos IT kortelių knygos įrašai.

2. SAF-T funkcionalumui reikalingi plėtiniai, klasifikatoriai, nustatymai ir patikrinimo įrankiai

2.1. Reikalingi plėtiniai

SAF-T rinkmenos suformavimui reikalingas „**i.SAF for Lithuania**“ plėtinys.

SAF-T rinkmenos suformavimui reikalingas „**Core Fixed Assets for Lithuania**“ plėtinys.

SAF-T rinkmenos suformavimui reikalingas „**Core Functionality for Lithuania**“ plėtinys.

SAF-T rinkmenos suformavimui reikalingas „**VAT Reporting for Lithuania**“ plėtinys.

2.2. “ VMI SAF-T rinkmenos klasifikatoriai

Duomenų pateikimui į VMI i.SAF-T sistemą yra naudojami klasifikatoriai:

- VMI didžiosios knygos sąskaitų plano klasifikatorius susiejamas ryšiu (vienas su daug) su įmonės DK sąskaitomis (sąskaitų planu).

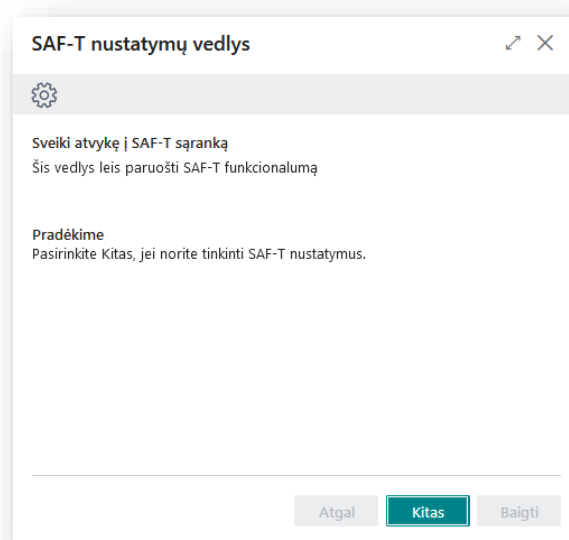
- PVM klasifikatorius susiejamas ryšiu su PVM registravimo nustatymais. Šis klasifikatorius jau yra naudojamas duomenų teikimui į i.SAF posistemį.

VMI didžiosios knygos sąskaitų plano klasifikatorius (failas prisegtas šiame dokumente) įkeliamas vedlio SAFT nustatymo vedlys pagalba:

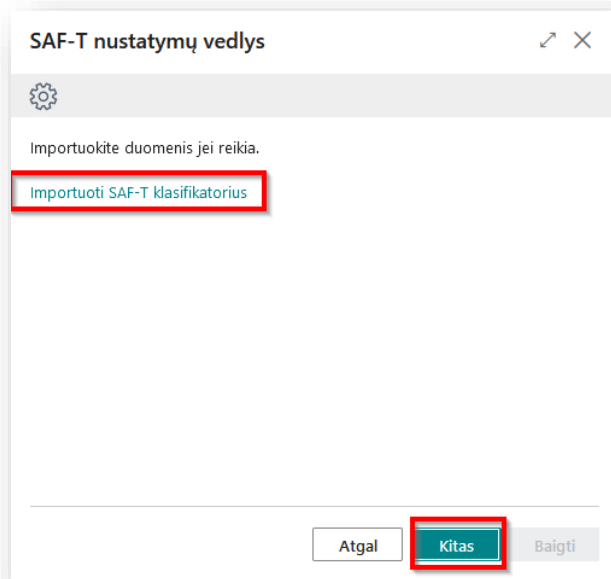

PackageVMI SP.rapidstart

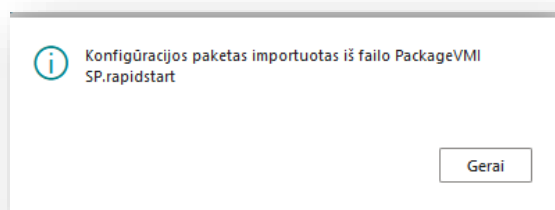
Paveikslėlis 2 VMI didžiosios knygos sąskaitų plano klasifikatorius

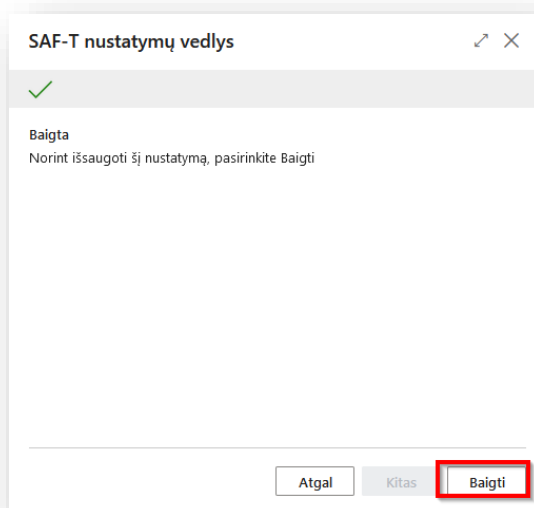
Paveikslėlis 3 SAF-T nustatymų vedlio nustatymo puslapis 1 ir VMI klasifikatoriaus failas

Paveikslėlis 4 SAF-T nustatymų vedlio nustatymo puslapis 2

Paveikslėlis 5 SAF-T nustatymų vedlio sėkmingas pranešimas

Paveikslėlis 6 SAF-T vedlio nustatymo puslapis 3

Formuojant SAF-T rinkmeną į VMI yra siunčiamas įmonėje naudojamas i.SAF PVM klasifikatorius. Kadangi tie patys PVM klasifikatoriai yra naudojami i.SAF deklaravimui, todėl nieko papildomai daryti nereikia, svarbu tik atkreipti dėmesį, kad klasifikatoriai atitiktų VMI reikalavimus.

Mokesčio kodas ↑	Aprašas	Įsigaliojimo data	Galiojimo pabaigos data	Mokesčio tarifas (%)	PVM Taik...	Fiksuotas mokesčio - Suma (viet.val.)	Fiksuota mo. Vaili koc
PVM43	Atvejai, kai už šalies teritorijoj...	2016-04-01		21	☒		
PVM44	Atvejai, kai už šalies teritorijoj...	2016-04-01		9	☒		
PVM45	Atvejai, kai už šalies teritorijoj...	2016-04-01		5	☒		
PVM46	Atvejai, kai už šalies teritorijoj...	2016-04-01		0	☒		
PVM47	Atvejai, kai už šalies teritorijoj...	2016-04-01		-	☐		
PVM48	Už Lietuvos ribų įsigytos prek...	2016-04-01		-	☐		
PVM49	Atvejai, kai žemės ūkio produ...	2016-04-01		6	☒		
→ PVM5	Atvejai, kai prekių tiekimas ir ...			-	☐		
PVM6	Atvejai, kai prekės (paslaugos)...			21	☒		
PVM7	Atvejai, kai prekės (paslaugos)...			9	☒		
PVM8	Atvejai, kai prekės (paslaugos)...			5	☒		
PVM9	PVM mokėtojo ilgalaikio mate...			21	☒		

Paveikslėlis 7 VMI mokesčių sąrašas

2.3. Šalių\regionai klasifikatorius

Šalių\regionų kodai SAF-T rinkmenoje privalo būti pateikiami pagal ISO 3166-1 alpha 2 arba ISO 3166-1 alpha 3 standartą (https://lt.wikipedia.org/wiki/ISO_3166-1), pavyzdžiui: NL arba NLD – Nyderlandai.

Pradedant dirbti su SAF-T rinkmena, būtina patikrinti ar sistemoje naudojami šalių\regionų kodai atitinka ISO standartus.

Veiksmai: atidaromas šalių\regionų kodų langas Skyriai → Administravimas → Programos nustatymai → Bendra → Šalių\regionai.

- Šalių\regionų sąrašė reikia patikrinti, ar šalių kodavimas atitinka ISO kodavimą, tikrinant lauko „Kodas“ reikšmes.
- Pirkėjų\tiekėjų kortelėse reikia patikrinti ar kortelėse nustatyti šalių\regionų kodai atitinka ISO standartus.

2.4. Vartotojo nustatymas

Kad vartotojas galėtų dirbti su SAF-T rinkmenos formavimu, jam turi būti uždėtas požymis „Taip“ lauke „SAF-T administratorius“ vartotojų nustatymuose.

Vartotojo ID ↑	Aptarnavimo atsak.cntf.fi...	Tab... ad...	El. paštas	Tel. Nr.	SAF-T administratorius
→ CLT\ARN		☐			☒
CLT\DOSA		☐			☒
CLT\EJU		☐			☒
CLT\LURA		☐			☒

Paveikslėlis 8 Vartotojų nustatymas SAF-T funkcionalumui

2.5. DK sąskaitų plano nustatymai

Įmonės DK sąskaitų plano kiekvieną **Registravimo** tipo sąskaitą privaloma susieti su VMI sąskaitų plano klasifikatoriaus sąskaita ir nurodyti kokiam tipui priskiriama sąskaita:

- ilgalaikis turtas,
- trumpalaikis turtas,
- nuosavas kapitalas,
- įsipareigojimai,
- pajamos,
- sąnaudos,
- arba paliekama neužpildyta - „užbalansinėms“ DK sąskaitoms.
- DK sąskaitų plano susiejimą reikia atlikti rankiniu būdu sąskaitų plane.

Nr.	Sumavimas	Bendr. registr. tipas	Bendra verslo reg. grupė	Bendra prekės reg. grupė	Debito suma	Kredito suma	Kaštų tipo Nr.	Numatytasis atidėjimo šablonas	SAF-T: Klasifikatoriaus kodas	SAF-T: Klasifikatoriaus pavadinimas	SAF-T: Sąskaitos tipas
→ 1110				KITA	500,00				1110	Pliėtros darbų atlikimo sav...	Ilgalaikis turtas

Paveikslėlis 9 DK sąskaitų plano nustatymas

Tam turi būti užpildyti laukai:

- „SAF-T Klasifikatoriaus kodas“- pasirinkimas iš VMI sąskaitų plano klasifikatoriaus, priskiriant reikia atkreipti dėmesį, kad registravimo tipo įmonės DK sąskaitoms nebūtų priskirtos suminės VMI sąskaitų plano sąskaitos.
- „SAF-T Klasifikatoriaus pavadinimas“- užsipildo „automatiškai“.

- „SAF-T sąskaitos tipas“ - galimi pasirinkimai: ilgalaikis turtas, trumpalaikis turtas, nuosavas kapitalas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos.

2.6. XSD schema

Suformuotų SAF-T rinkmenos failų patikrinimui naudojama XSD schema. Galiojanti dokumento ruošimo datai XSD schema (v2.01) pridedamas šiame dokumente.

SAF-T_v2.01_201903
06.xsd

Paveikslėlis 10 XSD schemas failas

3. Rekomendacijos pradedant darbą su SAF-T rinkmenos formavimu

Prieš formuojant SAF-T rinkmeną, patariama:

1. Šalių\regionų lentelėje patikrinti, ar naudojami kodai atitinka ISO standartą. Privalomi naudoti kodai pateikiami https://lt.wikipedia.org/wiki/ISO_3166-1
2. Patikrinti, ar „Įmonės informacijos“ lentelėje lauke „Šalies\regiono kodas“ parinkta reikalinga reikšmė „LT“.
3. Patikrinti, ar sukurti atskaitiniai laikotarpiai, prašomo pateikti į VMI SAF-T rinkmenos laikotarpio, ir sukurti sekančius finansinius metus, pvz. jei VMI prašo SAF-T duomenų už 2021 metus, turi būti sukurtas sekantis atskaitinis laikotarpis, t. y. 2022 metai.
4. Patikrinti, kad pirkėjų ir tiekėjų kortelėse būtų nurodyti šalies\regiono kodai atitinkantys ISO standartą.
5. Susieti visas įmonėje naudojamas **Registravimo** tipo DK sąskaitas su VMI SAF-T DK sąskaitų Nr. ir nurodyti sąskaitos tipą.
6. Patikrinti ar „Kontaktuose“ nurodyti el. pašto adresai atitinka elektroniniam paštui keliamus reikalavimus ir ar suvesti el.pašto adresai vienas nuo kito yra atskirti kabliataškiais.

4. SAF-T rinkmenos formavimas

SAF-T duomenų failų formavimas atliekamas formoje „SAF-T eksporto vykdymas“, kuri sudaryta iš šių dalių:

- Bendra informacija,
- Filtrai,
- Rezultatas,
- Detalios eilutės.

SAF-T rinkmenos formavimas pradedamas spaudžiant mygtuką „Kurkite naują įrašą“ . Šio veiksmo rezultatas - sukuriama nauja kortelė SAF-T eksporto vykdymui ir „automatiškai“ užpildomi laukai skirtuke „Bendra informacija“ (1):

- Įrašo Nr. - SAF-T rinkmenos eilės numeris,
- Sukurta vartotojo - vartotojas pradėjęs SAF-T rinkmenos formavimo procesą,
- Įrašo data, laikas - SAF-T rinkmenos sukūrimo informacija,
- Būsena:
 - Naujas - juoda spalva;
 - Apdorojama - mėlyna spalva;
 - Klaida - raudona spalva;
 - Atlikta - žalia spalva.
- DEV versija,
- XSD versija – XSD schemas versija,
- Mokesčių apskaitos principas - pagal nutylėjimą SAF-T rinkmenoje pildoma „Kaupimo“, bet esant poreikiui, galima pasirinkti „Pinigų“.

Įrašo Data	Įrašo Laikas	Įrašo Tipas	Failo dalies tipas	Failo dalies Nr.	Failo pavadinimas
(Šiame rodinyje nėra ką rodyti)					

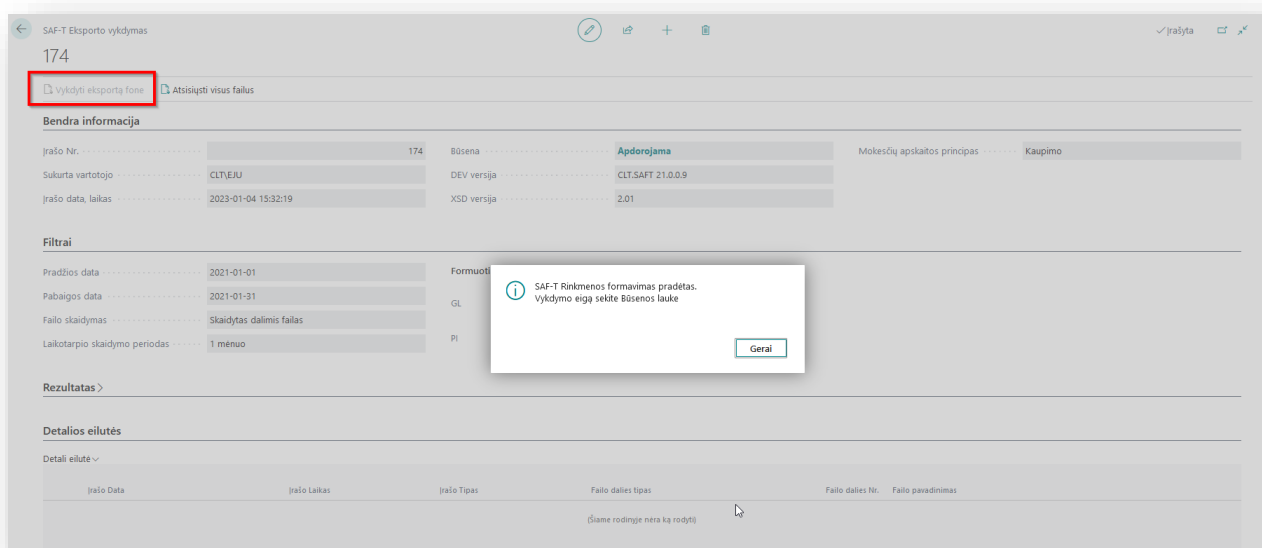
Paveikslėlis 11 SAF-T eksporto vykdymo kortelė

Vartotojo rankiniu būdu užpildomas skirtukas „Filtrai“ (2):

- Pradžios data - privalomas.

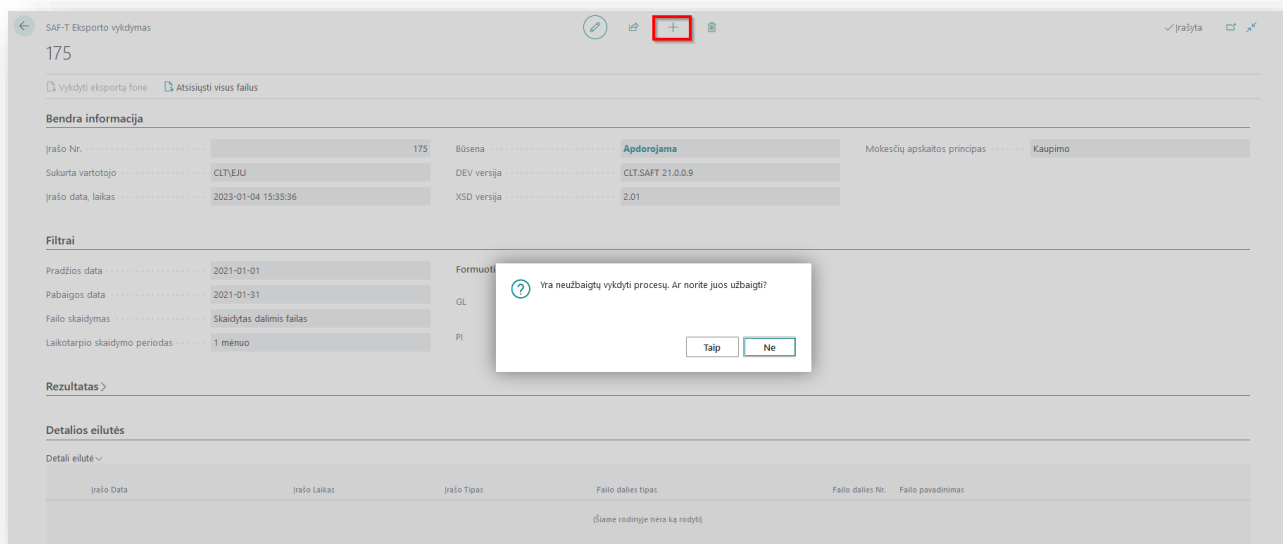
- Pabaigos data - privalomas.
- Failo skaidymas -informacija apie failų skaidymą, pagal nutylėjimą visada užpildoma „Skaidytas dalimis failas“.
- Laikotarpio skaidymo periodas - informacija apie failų skaidymo būdą, pagal nutylėjimą visada užpildoma „1 mėnuo“.
- Formuoti rinkmenos dalis - pagal nutylėjimą visada pažymėtos visos rinkmenos dalys, taip ir rekomenduojama palikti. Esant poreikiui suformuoti tik vieną pasirinktą ar kelias SAF-T rinkmenos dalis, pažymime tik norimą\ norimas formuoti dalis (GL, MG, SI, PI, PA, AS).

SAF-T rinkmenos XML failo formavimas pradedamas spaudžiant mygtuką „Vykdėti eksportą fone“. Jį paspaudus, vartotojui suformuojamas pranešimas apie failo formavimo pradžią: „SAF-T Rinkmenos formavimas pradėtas, vykdymo eigą sekite Būsenos lauke“ bei papildomai pasikeičia lauko „Būsena“ informacija į vertę – „Apdorojama“.

Paveikslėlis 12 SAF-T failo formavimo pradžios pranešimas

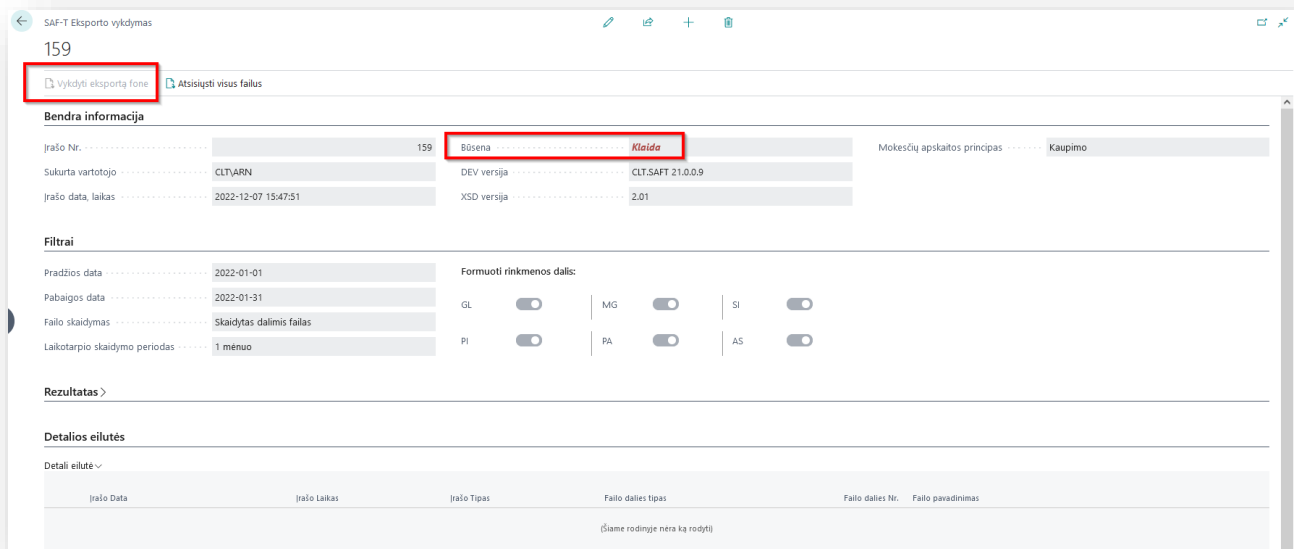
Jei dėl kokių nors priežasčių norima sustabdyti SAF-T rinkmenos formavimą, tai galima atlikti spaudžiant mygtuką „Kurkite naują įrašą“. Vartotojui bus suformuotas pranešimas „Yra neužbaigtų vykdyti procesų. Ar norite juos užbaigti?“.

Paveikslėlis 13 SAF-T failo formavimo pranešimas

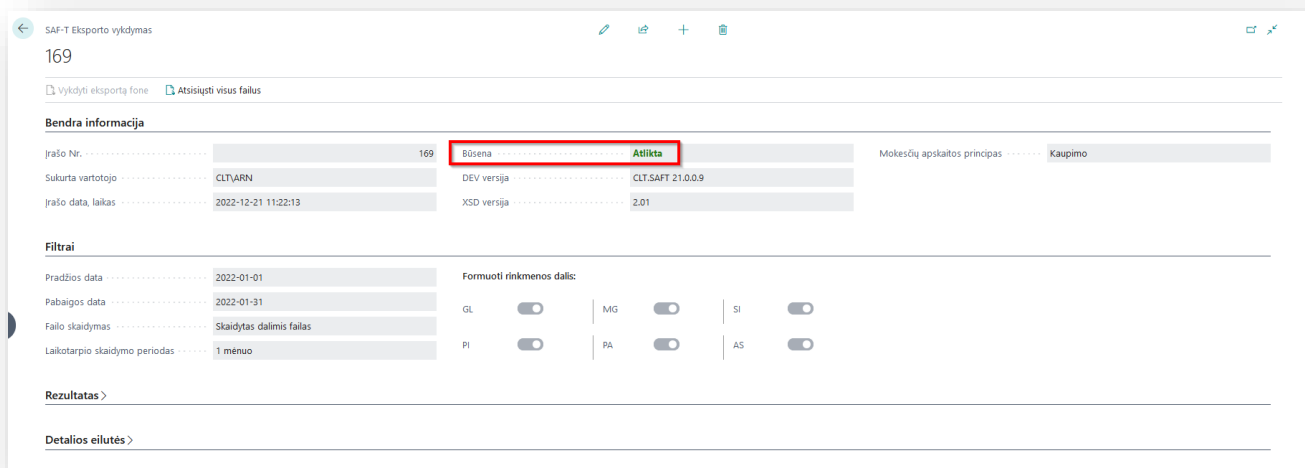
Jei pasirinksite:

- Taip - SAF-T rinkmenos failų formavimas bus nutrauktas ir atidarytas naujas langas formavimui,
- Ne - SAF-T rinkmenos formavimas nebus nutrauktas ir tęsiamas toliau.
- Jei failo formavimo metu randama klaidų, lauko „Būsena“ vertė pasikeičia į vertę „Klaida“ ir vartotojui suformuojamas atitinkamos klaidos pranešimas. Eksporto vykdymas, pašalinus klaidas, gali būti tęsiamas spaudžiant pakartotinai mygtuką „Vykdyti eksportą fone“.

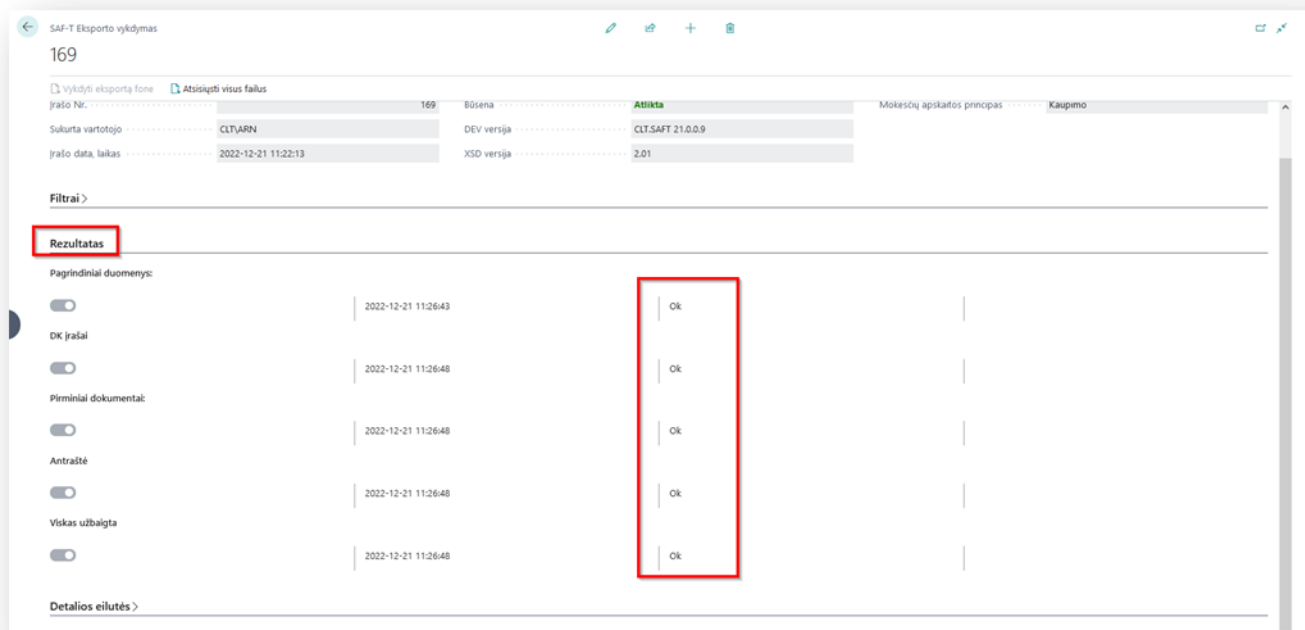
Paveikslėlis 14 SAF-T eksportavimo būsena „Klaida“

Kai SAF-T rinkmenos formavimas yra pabaigtas, jo lauko „Būsena“ vertė pasikeičia į vertę „Atlikta“.

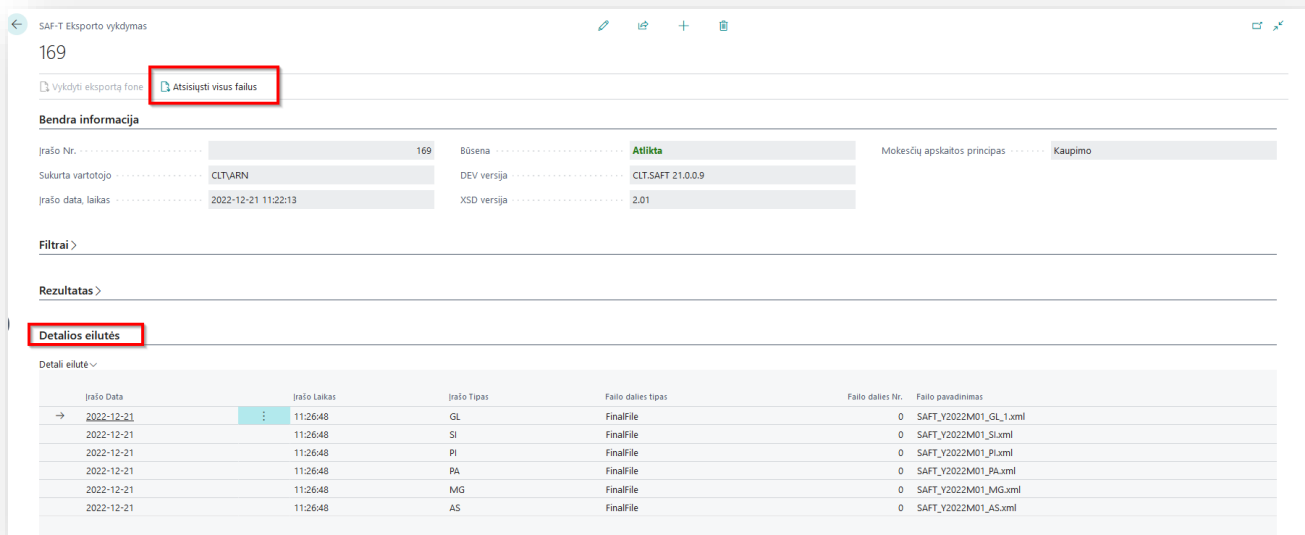
Paveikslėlis 15 SAF-T eksportavimo būsena „Atlikta“

Skirtukas „Rezultatas“ (3) skirtas SAF-T rinkmenos rezultatui peržiūrėti. Čia matomas kiekvienos SAF-T rinkmenos dalies rinkmenų suformavimo trukmė ir formavimo rezultatas.

Paveikslėlis 16 SAF-T failo formavimo rezultatai

Skirtukas „Detalios eilutės“ (4) skirtas peržiūrėti suformuotų failų detalizacijai.

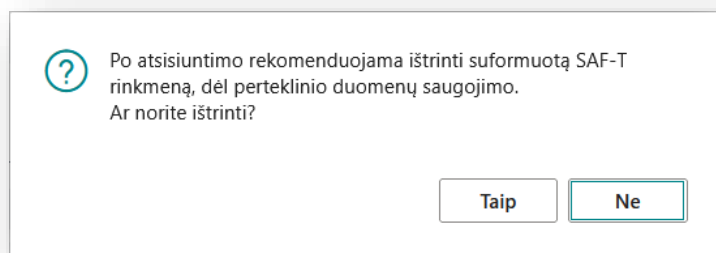
Paveikslėlis 17 Suformuoto failo detalios eilutės

Suformuotus SAF-T rinkmenos failus sukėlimui į VMI reikia atsisiųsti, tai atliekama spaudžiant mygtuką „Atsisiųsti visus failus“. Siunčiantis failus vartotojui suformuojamas pranešimas „Po atsisiuntimo rekomenduojama ištrinti suformuotą SAF-T rinkmeną, dėl perteklinio duomenų saugojimo. Ar norite ištrinti?“. Pasirinkus:

- Ne - suformuoti SAF-T rinkmenos failai po siuntimo bus saugomi duomenų bazėje ir juos bus galima atsisiųsti pakartotinai;
- Taip - suformuoti SAF-T rinkmenos failai po siuntimo bus ištrinti ir norint pakartotinai atsisiųsti rinkmeną formavimą reikės atlikti pakartotinai.

Rekomenduojama saugoti tik atitinkamo laikotarpio paskutinio SAF-T rinkmenos formavimo failus.

Jei failai po atsisiuntimo buvo ištrinti skirtukas „Detalios eilutės“ (4) bus tučios.

Paveikslėlis 18 Informacinis pranešimas

5. Paveikslėlių sąrašas

Paveikslėlis 1 SAF-T rinkmenos schema.....	4
Paveikslėlis 2 VMI didžiosios knygos sąskaitų plano klasifikatorius	6
Paveikslėlis 3 SAF-T nustatymų vedlio nustatymo puslapis 1 ir VMI klasifikatoriaus failas	6
Paveikslėlis 4 SAF-T nustatymų vedlio nustatymo puslapis 2	7
Paveikslėlis 5 SAF-T nustatymų vedlio sėkmingas pranešimas	7
Paveikslėlis 6 SAF-T vedlio nustatymo puslapis 3.....	7
Paveikslėlis 7 VMI mokesčių sąrašas	8
Paveikslėlis 8 Vartotojų nustatymas SAF-T funkcionalumui	9
Paveikslėlis 9 DK sąskaitų plano nustatymas	9
Paveikslėlis 10 XSD schemas failas	10
Paveikslėlis 11 SAF-T eksporto vykdymo kortelė	12
Paveikslėlis 12 SAF-T failo formavimo pradžios pranešimas	13
Paveikslėlis 13 SAF-T failo formavimo pranešimas.....	14
Paveikslėlis 14 SAF-T eksportavimo būseną „Klaida“	14
Paveikslėlis 15 SAF-T eksportavimo būseną „Atlikta“	15
Paveikslėlis 16 SAF-T failo formavimo rezultatai	15
Paveikslėlis 17 Suformuoto failo detalios eilutės	16
Paveikslėlis 18 Informacinis pranešimas.....	16